

Громадська організація
«Центр економічних досліджень та розвитку»

Збірник тез наукових робіт учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції

МЕНЕДЖМЕНТ, АУДИТ І ФІНАНСИ: СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ ТА РОЗВИТОК

13 листопада 2021 року

Одеса
2021

УДК 338.24+336(063)

М 50

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Менеджмент, аудит і фінанси: стан, перспективи та розвиток: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 13 листопада 2021 р.) / ГО «Центр економічних досліджень та розвитку». – О.: ЦЕДР, 2021. – 104 с.

Менеджмент, аудит и финансы: состояние, перспективы и развитие: сборник тезисов научных работ участников Всеукраинской научно-практической конференции (г. Одесса, 13 ноября 2021 г.) / ООО «Центр экономических исследований и развития». – О.: ЦЭИР, 2021. – 104 с.

УДК 338.24+336(063)

М 50

© Автори статей, 2021

© Центр економічних досліджень та розвитку, 2021

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Пропокєнко В. С. ФІНАНСОВІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІК КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ	5
Цєвух Ю. О., Бєбришева В. В. АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	9

НАПРЯМ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Глубіш Л. Я. КООПЕТИЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ РИНКОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН.....	14
Ковалєвич Д. А., Шупєр А. С. ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	18

НАПРЯМ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Горлова О. П., Кузнєцова К. П. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ТОРГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД VS ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД	23
Гурська Л. Л., Висоцька О. В. МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	26
Кононєнко Г. І., Чжан Цзявєй УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ.....	30
Пінчук О. В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В УПРАВЛІННІ ЕФЕКТИВНІСТЮ ЗЕД	35
Рачинський О. В. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ, ЛІКВІДНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	40

НАПРЯМ 4. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Думанська В. П. ДІТНІСТЬ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ	45
--	----

НАПРЯМ 5. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Давидюк А. М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	50
--	----

Кисільова І. Ю., Курдупа В. С. КІБЕРСТРАХУВАННЯ ЯК НОВИЙ СЕГМЕНТ СТРАХОВОГО РИНКУ	54
Манукян А. Г. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ.....	59
Мартинов А. А., Розмислов О. М. ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ СИСТЕМОЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	61
Сокирко О. С., Грищенко В. М. ВПЛИВ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА СТАН ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ (НА ПРИКЛАДІ М. ІРПІНЬ).....	65
НАПРЯМ 6. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ	
Зенченко О. М. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ	70
Кожухар В. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ	74
Рогачко А. В., Борщевська Л. В. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ В ОБЛІКУ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ	79
Світличенко В. В. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗА МСФЗ	84
Стельмах Н. Є., Опалько А. В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	88
Усатенко Ю. В. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ	92
НАПРЯМ 7. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ	
Шворак В. О. ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ МОДЕЛЕЙ ОПТИМАЛЬНОГО ПОРТФЕЛЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ ЗА КРИТЕРІЄМ ЧАСУ	97

ЛІТЕРАТУРА:

1. Чорненька О.Б. Основні аспекти обліково-аналітичного забезпечення управління заборгованістю підприємства. *Наукові записки: економічні науки*. 2016. Вип. 52. С. 226–234.
2. Брохун Н.С., Новіченко Л.С. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: теоретичне осмислення економічного змісту. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2017. Вип. 2(50). С. 299–304.
3. Сирцева С.В. Методичні підходи до формування обліково-аналітичного забезпечення системи управління аграрними підприємствами. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2015. Вип. 2. Том 1. С. 85–93.
4. Касич А.О., Циган Р.М. Концепція обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками. *Облік і фінанси*. 2017. № 3(77). С. 28–37.
5. Поліщук О.М., Бобко В.В. Обліково-аналітичне забезпечення розрахунків з дебіторами. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 50. С. 275–279.

Кожухар В. В.

аспірантка кафедри бухгалтерського обліку

*Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Галузь садівництва характеризує одну з важливих галузей сільського господарства, передусім завдяки високій поживній цінності своєї продукції. Виробництво плодів і ягід – це складна система, побудована на комплексному використанні природних, матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, яка в ринкових умовах повинна забезпечувати високу економічну ефективність.

Садівництво України є найбільш динамічним в аграрному секторі за рівнем зростання експорту. Якщо раніше експортувалися

переважно дикорослі ягоди, то підписання договору про Асоціацію з ЄС і як наслідок скасування імпорتنих квот до ЄС створили передумови для експорту свіжих і заморожених ягід з України у зростаючих обсягах.

Під дією сучасних трендів у харчуванні визначених модою, вибором здорового способу життя, перевагами у споживанні органічної, екологічно чистої продукції, а останнім часом і пандемією COVID-19 та турботою за підтримку імунітету значна частина населення в світі переважно у розвинених країнах формують зростаючий попит на свіжі фрукти та ягоди.

Головними причинами зростання реалізації продукції садівництва з України є такі:

- девальвація гривні та відповідно, тимчасове скорочення собівартості виробництва у валютному еквіваленті за рахунок здешевлення робочої сили. Відміна ввізних мит з боку ЄС. До 2014 року ввізні мита на червоні ягоди склали до 15%;
- значне зменшення споживання ягід всередині країни через падіння купівельної спроможності населення;
- закриття російського ринку;
- поява нових пропозицій – лохини (яка є відносно новою культурою для України) та культивованих органічних ягід [1].

Проте варто зауважити, що наведені вище причини створили тимчасові переваги. Проте попит у Європейському союзі продовжує зростати, що дає українським експортерам можливість нарощування експортних поставок та збільшувати долю української ягідної продукції на ринку ЄС.

На діаграмі 1 зображено, що головними покупцями продукції садівництва у 2015–2020 рр. з України є Польща, Італія та Литва. При цьому варто зазначити, що здебільшого ці країни імпортують з України заморожені ягоди (чорницю, малину та смородину) для подальшої переробки [1].

За останні роки ЄС став основним торгівельним партнером України на ринку аграрної продукції, а саме продукції садівництва – більше третини аграрного експорту України спрямовується європейським споживачам. Для України дуже важливо підтримувати

репутацію надійного торговельного партнера, який гарантує високу якість та безпечність своєї продукції [2].

У 2019 році, в цілому експорт овочів, фруктів, ягід і горіхів, свіжих, заморожених і сушених приніс Україні \$339 млн виручки – на 9,4% більше, ніж в 2018 році і на 20,1% більше, ніж в 2017 році. Що ж стосується реалізації плодоовочевої продукції у 2020 р., то очікується, що із зростанням масштабів вітчизняного виробництва експортні поставки плодів у становитимуть до 0,2 млн. т і формуватимуться переважно за рахунок яблук і грецьких горіхів [3, с. 13].

Позитивними сторонами реалізації продукції садівництва для товаровиробників є:

- можливість споживати плоди та ягоди кращої якості, зокрема, через підвищення екологічних стандартів їх виробництва;
- розвиток сільського господарства може мати позитивний вплив на зростання зайнятості та добробуту місцевих громад в аграрних регіонах країни;
- фірми мають отримати ширші можливості для співпраці та обміну знаннями, досвідом і технологіями (особливо у сфері органічного садівництва та біотехнологій) із відповідними компаніями та профільними агенціями в ЄС;

- адаптація стандартів садівницької продукції та інфраструктури ринків плодів і ягід дозволить полегшити доступ продукції українських аграрних компаній на ринок ЄС;

- держава отримає можливість модернізувати державну аграрну політику відповідно до вимог законодавства ЄС та поліпшити планування, розробку та запровадження відповідних політик та механізмів підтримки на різних рівнях, а також провести інтеграцію сільськогосподарської політики та політики розвитку аграрних регіонів;

- розвиток стандартів та інфраструктури ринку продукції садівництва буде вимагати додаткового фінансування з державного бюджету та посилення інституційної спроможності відповідних державних органів [4, с. 43].

Негативними сторонами реалізації продукції садівництва для товаровиробників є:

- вихід на експорт вимагає додаткових фінансових ресурсів та змінює структуру фінансових потоків зокрема такі як: сертифікація, збільшення маркетингового бюджету, міжнародні подорожі, зростання дебіторської заборгованості через відтермінування платежів, необхідність більшого оборотного капіталу, зростання частки витрат на логістику та продажі в бюджеті компанії тощо;

- потреба у кваліфікованому персоналі з вільним володінням іноземними мовами, знаннями та досвідом міжнародної торгівлі у галузі садівництва;

- виникає необхідність модернізації та переобладнання виробництва через потреби клієнтів у нових продуктах або через вимоги певного виду сертифікації;

- постійний контроль за міжнародним ринком, щоб розуміти тенденції, правильно формулювати свою пропозицію в частині ціни та релевантного продукту й забезпечувати свою конкурентоспроможність;

- можлива потреба у нових партнерах як для безпосереднього виконання експортно-імпортних операцій, так і для загального забезпечення ефективної зовнішньоекономічної дальності –

митні брокери, міжнародні юристи, транспортні компанії, консультанти, сертифікаційні органи, лабораторії тощо.

Важливою також є реалізація політики підвищення якості продукції садівництва через відповідні заходи у галузі стандартизації, вимог до виробництва і схем контролю якості. Сьогоднішній споживач, особливо на ринку ЄС та інших країн світу, не тільки вимагає гарантій того, що куплений продукт, зокрема плоди і ягоди, є якісним, але й потребує додаткових підтверджень якості та того факту, що спожитий продукт є екологічно/біологічно чистим та генетично незмінним, а в разі використання добрив – підтвердження того, що при виробництві були дотримані стандарти країни імпортера.

Отже, для подальшого розвитку галузі садівництва України необхідно зосередити увагу на:

- підвищення економічної ефективності виробництва садівничих культур завдяки зростанню урожайності, формуванню належного сортового складу рослин затребуваного на зовнішніх ринках, механізації процесів догляду за ними, збирання, доробки, холодної логістики, формування системи маркетингу;

- необхідність експортного спрямування української продукції садівництва до Європейського ринку за умови її сертифікації, що забезпечує належну підтверджену якість продукції та формує репутацію товаровиробника-експортера;

- українським товаровиробникам галузі садівництва необхідно націлитися на підвищенні якості продукції одночасно з утриманням конкурентоспроможних цін та прийнятного рівня рентабельності. Вимоги якості передбачають як харчову безпеку споживачів, так і її відповідність вимогам споживачів, яких стає дедалі більше і які стосуються зовнішнього вигляду та складу продукції, догляду за нею під час вирощування, транспортування чи зберігання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Посібник для експортера ягід із України до країн Європейського Союзу. URL: <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/binaries/agroberichtenbui->

tenland/documenten/publicaties/2021/06/30/guide-for-exporters-of-berries-from-ukraine-to-eu-countries/Guide+for+exporters.pdf (дата звернення: 08.11. 2021).

2. Європейська Комісія провела аудит українських ягід. URL: <https://agropolit.com/news/20960-yevropeyska-komisiya-provela-audit-ukrayinskih-yagid?sef=20960-yevropeyska-komisiya-provela-audit-ukrayinskih-yagid&page=3> (дата звернення: 09.11. 2021).

3. Правдюк Н.Л., Кожухар В.В. Аналітичне забезпечення управління процесом реалізації продукції галузі садівництва. *Агросвіт*. 2021. № 4. С. 9–16. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.4.9.

4. Бурляй О.Л., Кутковецька Т.О. Перспективи розвитку галузі садівництва в умовах євроінтеграції України. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2014. № 2. С. 41–48.

Рогачко А. В.
магістр

Борщевська Л. В.
магістр

*Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ В ОБЛІКУ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ

В умовах ринкової економіки майже всі суб'єкти господарювання, які здійснюють виробничо-господарську діяльність, окрім обслуговуючих кооперативів та неприбуткових організацій, в тому числі і сільськогосподарські підприємства, спрямовані на отримання прибутку. Досягнення максимуму цього показника можливе за рахунок двох основних факторів: зростання виручки від реалізації або скорочення витрат виробництва. Ці фактори можуть працювати як по одному так і в парі, що дозволить досягти успіху в досягненні даної цілі. Якщо резерви до зростання виручки від реалізації продукції, товарів, послуг вже є вичерпані, особливо на конкурентних ринках, тоді важливого значення набуває скорочення витрат. Цього можливо досягти за рахунок розуміння їх сутності,